

گزارش فعالیت های علمی، فرهنگی و اجتماعی
انجمن علمی مطالعات صلح ایران در سال ۱۴۰۱

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه

به لطف پروردگار و به همت استادان، پژوهشگران و دانشجویان از رشته های گوناگون علمی، انجمن علمی مطالعات صلح ایران توانسته است در سال پر فراز و نشیب ۱۴۰۱ برنامه های علمی و فرهنگی خود را تداوم بخشد و به وظیفه اجتماعی و فرهنگی خود برای تولید علم، ترویج فرهنگ صلح دوستی و تداوم گفتگو میان اندیشه و نسل از گروه های فکری مختلف تداوم بخشد. از این رو، وظیفه خود دانستیم که گزارشی از کارهای انجام شده در سال گذشته را به آگاهی اعضای محترم انجمن و نیز جامعه علمی و مدنی کشور ارائه داده و اعلام نماییم با افتخار آماده هستیم تا از راهنمایی ها، پیشنهادهای و همکاری های دانشگاهیان ارجمند (استادان، پژوهشگران و دانشجویان) برای پیشبرد برنامه های سال ۱۴۰۲ بهره مند شویم؛ باشد که این کوشش ها، بنیان صلح اجتماعی و مهرورزی میان مردمان این سرزمین و نیز میان مردمان منطقه فرهنگی نوروز را تقویت نماید.

❖ فراخوان ها و پویش ها

در سال ۱۴۰۱ انجمن علمی مطالعات صلح ایران ۵ فراخوان را اعلام کرده و ۳ پویش را در سطوح ملی، منطقه ای و بین المللی به راه انداخت که گزارش مختصر هر یک از این موارد در زیر تقدیم می شوند:

- فراخوان یادداشت صلح در ۲ نوبت منتشر شد (از میان یادداشت های دریافتی، در بهار ۲۰ یادداشت و در پاییز ۱۸ یادداشت در سایت انجمن منتشر شدند) / کمیته یادداشت صلح

- فراخوان عضویت در انجمن در ۳۶ رشته (۶۱ عضو جدید به انجمن پیوستند) / دبیرخانه انجمن

- فراخوان خاطرات خوب (۷۸ یادداشت از استادان و پژوهشگران ایران و افغانستان به مناسبت یکصد و یکمین سالگرد امضای عهدنامه دوستی و مودت میان دو کشور گردآوری شد و در دست انتشار است) / کمیته صلح در منطقه نوروز

- فراخوان عضویت در کتابخانه مجازی مطالعات صلح (اعضای کتابخانه به ۴۱۸ تن رسیده است) / کمیته کتاب صلح

- پویش ثبت جهانی شب یلدا به عنوان میراث فرهنگی مشترک ایران و افغانستان در یونسکو (گردآوری ۴۰۱ امضا از استادان و دانش پژوهان افغانستانی در سراسر جهان برای تکمیل پرونده) / کمیته صلح در منطقه نوروز

- پویش همکاری در فراهم آوردن زمینه آموزش دختران افغانستان (گردآوری ۱۰۴۸ امضا از ۳۱ کشور و ۲۳۸ نهاد علمی) / دبیرخانه انجمن

- پویش ثبت جهانی ساز رباب به عنوان میراث فرهنگی مشترک ایران، افغانستان، تاجیکستان و ازبکستان (در حال انجام است) / کمیته صلح در منطقه نوروز

❖ همایش ها

- ششمین همایش سالانه انجمن (در سطح بین المللی) با عنوان: ادیان و صلح آفرینی در هزاره سوم که بنا بود در دی ماه ۱۴۰۱ برگزار شود، به خرداد ماه ۱۴۰۲ موکول شد. کتاب مجموعه مقالات این همایش به قلم نویسندگانی از ایران و دیگر کشورها آماده چاپ است / کمیته صلح و دین پژوهی

- فراخوان هفتمین همایش سالانه انجمن (بین المللی) با موضوع: زنان و صلح اجتماعی از تابستان ۱۴۰۱ اعلام شده و مقالات وارده در دست ارزیابی هستند. این همایش در آبان ۱۴۰۲ برگزار خواهد شد / کمیته زنان و صلح

❖ برگزاری نشست های تخصصی

به همت کمیته های علمی انجمن، در سال ۱۴۰۱ تعداد ۵۱ نشست علمی با حضور اندیشمندان و صاحب نظران رشته های گوناگون برگزار شده است. در زیر گزارش مختصری از این نشست ها تقدیم می شود.

• کمیته اندیشه ورزان صلح

- برگزاری ۱۲ نشست گفتگوی اندیشه ورزان صلح با همکاری بنیاد علم و فناوری خوارزمی / با سخنرانی ۸ استاد ایرانی و ۴ استاد بین المللی: نعمت اله فاضلی، محمدحسین پاپلی یزدی، فرید العطاس، سید مصطفی محقق داماد، محمدجواد غلامرضا کاشی، سید عسکر موسوی، علی اصغر مصلح، فرشاد مومنی، محمدداود منیر، مقصودفراستخواه، محمدرضا ضیایی بیگدلی، اخلاق احمد انصاری (آهن)

• کمیته صلح و ادبیات

- دیدگاه لف تولستوی و میرزا رضا ارفع الدوله درباره جنگ و صلح / جان اله کریمی مطهر
- جایگاه صلح و زیست همدلانه در ادبیات مهاجرت افغانستان / احمد تمیم داری و مرتضی شاهترابی
- صلح با تاریخ ادبیات فارسی / جواد رنجبر درخشیلر
- صلح و فولکلور / محمد جعفری قنواتی
- پژوهش و تحلیل آثار و اندیشه های حکیم نظامی گنجوی / صمد رحمانی و جواد رنجبر درخشیلر

• کمیته صلح و دین پژوهی

- صلح امام حسن / خسرو قبادی
- فرهنگ صلح از نگاه اسلامی / سید کاظم اکرمی
- صلح و ناصح در مواضع امام جواد / محمد منصورنژاد
- رویکرد مذاهب به زیست همدلانه میان مهاجران و جامعه میزبان / هجرت اله جبراییلی، رضا غلامی، احمد مسعود باختری، محمد منصورنژاد
- قرآن و صلح با نگاهی به چشم انداز پیش رو / عیسی عیسی زاده، محمد منصورنژاد، مهدی فیروزی، جلال عراقی
- مفاهیم و مبانی صلح آفرینی در اسلام / محمدرضا مصطفی پور، حسن نوربخش، محمدحسین مظفری، محمد منصورنژاد

- رویکرد ادیان به گوناگونی فرهنگی و رواداری در دستیابی به صلح / مقصود فراستخواه، علی اکبر علیخانی، محمد مهدی مجاهدی، محمد کمالی زاده

- الهیات صلح / احمد اسلامی

- نقد کتاب اسلام و همزیستی مسالمت آمیز / علی اکبر علیخانی، محمد منصورنژاد، سید جمال موسوی، خسرو قبادی

- نیکوکاری، امور خیریه و صلح / محمد منصورنژاد

• کمیته صلح در منطقه نوروز

- سلسله نشست های با کاروان شاعران ایران و افغانستان: شب حافظ / صلاح الدین جامی

- سلسله نشست های با کاروان شاعران ایران و افغانستان: شب فردوسی / علیرضا قیامتی

- نشست رونمایی کتاب خاطرات خوب / سید عسکر موسوی، حمیدرضا رحمانی زاده دهکردی، یامان حکمت، نجیب بارور، رز فضلی

- چشم انداز صلح، امنیت و دولت سازی در افغانستان به مناسبت یکسالگی سقوط نظام جمهوری (با همکاری دانشگاه بیرجند) / محمدامین رشادت، عبدالقیوم سجادی، زکیه عادل، محمدقاسم عرفانی، محمدعزیز بختیاری، محسن خلیلی

- تحولات افغانستان و چشم انداز روابط با ایران؛ گفتگویی با سفرای ایران در افغانستان (دو نشست) / غلامعلی چگنی زاده، بهادر امینیان، محمدرضا بهرامی

- بررسی راه های گسترش همکاری های علمی میان دانشگاهیان ایران و افغانستان (با همکاری موسسه مطالعات استراتژیک خاورمیانه، موسسه آموزش عالی بیمه اکو و اتحادیه دانشگاه ها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی زون غرب افغانستان)

• کمیته صلح و زنان

- تفکیک جنسیتی در فضاهای شهری و تاثیر آن بر صلح اجتماعی / زهرا نژاد بهرام، الهام فخاری، ندا حاجی وثوق
- بررسی تحولات اجتماعی فرهنگی زنان و مناسبات آن با صلح اجتماعی / ندا حاجی وثوق، افسانه توسلی
- تاریخ و تاثیر بیماری های همه گیر بر جوامع انسانی؛ تهدیدی علیه بقا، سلامت و صلح اجتماعی / فرانک اسنودن، اصلی عباسی، افشین استوار (مشترک با کمیته صلح و حقوق)
- صلح اجتماعی و خشونت علیه زنان در جوامع معاصر / الهه کولایی، اشرف بروجردی، کتابون مصری
- تنگنای آموزش زنان و دختران در افغانستان و ناصح اجتماعی / سهیلا عرفانی، فرحناز باور

• کمیته صلح و رسانه

- رسانه و امکان ساخت واقعیت مهاجرت و زیست همدلانه: نگاهی به تصویر برساخته شده از روابط ایرانیان و مهاجران افغانستانی در رسانه ها و شبکه های اجتماعی / علی شاکر، سهیلا عرفانی، امیرعلی علامه زاده، فیصل کریمی، حامد شفیعی

• کمیته صلح و روابط بین الملل

- نشست مشترک درباره واقعات های مساله مهاجرت و زیست همدلانه با حضور استادان ایران و افغانستان/ رز

فضلی، نادر موسوی، رسول صادقی، سیدموسی حسینی، رامتین رضایی

- سه نشست درباره دیپلماسی صلح / محمد منصورنژاد، ماشالله حیدرپور، امیرهوشنگ میرکوشش، غلامرضا

کریمی، سیدوحید کریمی، حمید صالحی، رامتین رضایی و معصومه محمدی

• کمیته صلح و سلامت

- زیست همدلانه در پرتو سلامت روان جامعه میزبان و مهاجران/ احمدشاه احمدی، محسن روشن پژوه، جعفر

بوالهری، احمد رحیمی

- وینار بیاید گفتگو کنیم برای صلح و سلامت/ابراهیم عباسی، ندا حاجی وثوق، مهستی علیزاده، محمد

منصورنژاد

• کمیته صلح و حقوق

- نشست صلح و عدالت در چارچوب حمایت از حقوق بشر قربانیان/اصلی عباسی، منا کربلایی امین، سمانه شعبانی

- تاریخ و تاثیر بیماری های همه گیر بر جوامع انسانی؛ تهدیدی علیه بقا، سلامت و صلح اجتماعی/فرانک اسنودن،

اصلی عباسی، افشین استوار

❖ مجموعه نشست های گفتگو پیرامون صلح اجتماعی (به دبیری ابراهیم حاجیانی)

- صلح اجتماعی چیست و چگونه به دست می آید؟/سیمین میرهاشمی دهکردی، فیض اله نوروزی، سعید معیدفر،

ابراهیم حاجیانی

- لیبرالیسم سیاسی جان رالز و صلح اجتماعی / حسین هوشمند، علی نظری

- قطبی سازی فرهنگی - هویتی و وظایف جامعه نخبگی کشور/ابراهیم حاجیانی، نعمت اله فاضلی

❖ کارگاه ها و مدرسه ها

- کارگاه صلح و فلسفه برای کودکان / محمد مهدی گلشاهی، مژگان نیک سیرت/کمیته صلح و زنان

- کارگاه نظریه های جدید در روابط بین الملل/حمیرا مشیرزاده/کمیته صلح و روابط بین الملل

- برگزاری نخستین مدرسه تابستانی بین المللی ویژه دانشجویان و دانش پژوهان افغانستانی با همکاری دانشگاه

سیستان و بلوچستان/۴۳ استاد ایرانی و افغانستانی / دبیرخانه انجمن

- کارگاه کهن الگوی زن ایرانی (با همکاری موسسه آموزش عالی بیمه اکو)/مهتاب حاجی محمدی، ماندانا تیشه

یار، جواد رنجبر درخشیلر، زهرا محمدحسینی، فتانه صالحی، سیروس ملکی، هانیه کسای فر، رز فضلی، مجتبی

مقصودی/کمیته صلح و ادبیات

- کارگاه و کلاس آموزشی نقش رسانه ها در کاهش تعارضات اجتماعی در اروپا (با همکاری دانشگاه علامه

طباطبائی) / علی شاکر، امیرعلی علامه زاده، حامد شفیعی/کمیته صلح و رسانه

❖ کلیپ ها

نهادهای زیر مجموعه انجمن علمی مطالعات صلح ایران همچنین ۶ کلیپ به مناسبت های گوناگون تدوین کرده و در سال ۱۴۰۱ منتشر نمودند:

- کلیپ شادباش نوروز ۱۴۰۱ با حضور دانشجویانی از کشورهای منطقه نوروز/ دبیرخانه انجمن

- کلیپ معرفی همایش بین المللی زنان و صلح اجتماعی/ کمیته زنان و صلح

- کلیپ پاسداشت روز جهانی صلح/ کمیته کتاب صلح

- کلیپ همدلی با مردم زلزله زده ترکیه / دبیرخانه انجمن

- کلیپ شادباش روز جهانی زن / دبیرخانه انجمن

- کلیپ شادباش نوروز ۱۴۰۲ / کمیته کتاب صلح

❖ تسلیت ها

به دنبال درگذشت دو تن از استادان نامدار ایرانی، جناب آقای علی رضاقلی و جناب آقای دکتر سید جواد طباطبایی، انجمن علمی مطالعات صلح ایران با صدور بیانیه و مشارکت در برگزاری آیین بزرگداشت این استادان گرانقدر، مراتب همدردی خود با جامعه علمی کشور را اعلام داشت.

❖ راه اندازی و فعال سازی کمیته ها

- راه اندازی کمیته اندیشه ورزان صلح
- راه اندازی کمیته صلح در منطقه نوروز
- فعال سازی کمیته صلح و سلامت
- فعال سازی کمیته صلح و رسانه
- فعال سازی کمیته صلح و فلسفه و اخلاق
- فعال سازی کمیته صلح و ورزش
- کمیته صلح و محیط زیست
- فعال سازی کمیته صلح و حقوق
- فعال سازی کمیته کتاب صلح

❖ کتابخانه مجازی صلح

- معرفی ۲۳ کتاب و مقاله در شش ماه دوم سال ۱۴۰۱ در کتابخانه مجازی صلح/کمیته کتاب صلح

❖ ویژه نامه ها

- انتشار ویژه نامه زنان و صلح در روزنامه شرق/کمیته زنان و صلح
- گردآوری یادداشت های ویژه نامه زن، زندگی، آزادی/کمیته زنان و صلح

❖ تفاهم نامه ها

- امضای تفاهمنامه همکاری علمی با دانشگاه غالب هرات
- امضای تفاهم نامه همکاری پژوهشی با موسسه ابرار معاصر تهران

❖ فعالیت های مدنی

- مشارکت در تدوین سند ارتقا جایگاه و امنیت زنان در شهر/ اصلی عباسی، ندا حاجی وثوق
- راه اندازی گروه مجازی هم اندیشی اعضای انجمن صلح ایران / دبیرخانه انجمن
- برگزاری نشست تخصصی همکاری های علم و فناوری، آموزشی و فرهنگی دانشگاه ها وموسسات علمی ایرانی
- در چارچوب سازمان همکاری شانگهای و فرستادن پیشنهادها به وزارت امور خارجه به صورت مکتوب/ عباس ملکی، بهرام امیراحمدیان، جهانگیر کرمی، اکبر ولی زاده، امیرهوشنگ میرکوشش/ کمیته صلح و روابط بین الملل
- نامه نگاری با مدیر مدارس سلام برای فراهم آوردن زمینه آموزش دختران افغانستان

- نامه نگاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای فراهم آوردن زمینه تحصیل دانشجویان افغانستان

- مشارکت در تدوین نامه مشترک انجمن ها و مراکز علمی ایران و افغانستان به وزیر علوم، تحقیقات و فناوری برای تقویت روابط میان دانشگاهیان ایران و افغانستان

- انتشار نسخه فارسی پیام دبیرکل سازمان ملل متحد، آنتونیو گوترش، به مناسبت روز بین المللی یادآوری و ادای احترام به قربانیان تروریسم در ۲۱ آگوست ۲۰۲۲

- میزبانی نخستین نشست مشترک استادان ایرانی و افغانستانی با نماینده ویژه رییس جمهور در امور افغانستان برای گفتگو در زمینه راه های تقویت روابط علمی میان دانشگاهیان دو کشور همسایه

- برگزاری هشت دوره آموزشی ویژه دیپلمات های ایرانی در محل اداره آموزش های دیپلماتیک وزارت امور خارجه / استادان مدرس: عباس ملکی، بهرام امیراحمدیان، سیدعبدالامیر نبوی، جهانگیر کرمی، سیدرضا موسوی نیا، علی کالیراد، محمدکاظم شجاعی، ماندانا تیشه یار.

- مشارکت در میزبانی نخستین هیات دانشگاهی از هرات پس از تحولات اخیر در آن کشور برای گذراندن کارگاه چهار روزه راه های گسترش همگرایی در منطقه اکو

- برگزاری نشست های مشترک با پژوهشکده نیروی انتظامی، پژوهشکده مطالعات راهبردی و مرکز پژوهشهای مجلس برای تقویت بنیان های صلح اجتماعی در کشور

- مشارکت در راه اندازی رشته مطالعات مهاجرت با همکاری موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی و پژوهشکده فرهنگ و ارتباطات در دانشگاه علامه طباطبائی

- آغاز گفتگو با مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت برای برگزاری نشست های بین المللی و شنیدن تجربه دیگر کشورها در زمینه راه های تقویت زیست خوب در اجتماع

- برگزاری ماهانه نشست های هیات مدیره انجمن به صورت حضوری و مجازی و نیز برگزاری سه نشست مشترک اعضای هیات مدیره و دبیران کمیته های انجمن علمی مطالعات صلح ایران در فصل های تابستان، پاییز و زمستان

۱۴۰۱

❖ دستاوردها

- دریافت لوح سپاس از وزارت میراث فرهنگی به مناسبت مشارکت فعالانه در ثبت جهانی شب یلدا به عنوان میراث فرهنگی مشترک ایران و افغانستان در یونسکو

❖ همکاری با دیگر نهادها

- همکاری دانشگاه آرل استانبول و دانشگاه علامه طباطبایی در برگزاری همایش بین المللی پویش های آینده در آسیا

- همکاری با انجمن علوم سیاسی در برگزاری همایش نظم منطقه ای و ساختار اجتماعی خاورمیانه

- همکاری با دانشگاه علوم و فنون مرز در برگزاری نخستین همایش ملی رویکردهای نوین در مدیریت مرز

- همکاری با موسسه مطالعات ملی در برگزاری همایش ملی هویت و سیاستگذاری در ایران

- مشارکت در آیین ارج گذاری بیستمین سالگرد راه اندازی انجمن علوم سیاسی

- همکاری با موسسه حامی در برگزاری میزگرد تخصصی بررسی و تحلیل ابعاد و چالش های قاچاق انسان

- همکاری با موسسه حامی در برگزاری میزگرد افغانستان یک سال پس از سقوط

- همکاری با گروه مطالعات مردمان ایرانی در دانشگاه اتونوما اسپانیا و برگزاری نشست مشترک

- همکاری با دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبایی در برگزاری دو نشست تخصصی درباره

آینده ایران و افغانستان با حضور سفرای ایران در آن کشور

- همکاری با موزه صلح تهران در برگزاری کارگاه «صلح در شمار آید» و دریافت تخفیف ۵۰ درصدی ویژه اعضای

انجمن

- همکاری با انجمن مطالعات جهان در برگزاری همایش صلح و منازعه بین المللی

- همکاری با دانشکده مطالعات جهان در برگزاری همایش سواد رسانه ای و اطلاعاتی: پرورش اعتماد برای سواد

رسانه ای و اطلاعاتی

- مشارکت در انتشار سه مجله علمی پژوهشی: فصلنامه مطالعات بین المللی، نشریه علمی علوم فنون مرزی،

نشریه مطالعات ملی

با سپاس ویژه از اعضای محترم هر یک از کمیته های انجمن و نیز سخنرانان محترمی که ما را در اجرای برنامه های سال ۱۴۰۱ یاری نمودند.

▪ همکاران دبیرخانه انجمن:

عطیه ایرانی، شیرین تاجیک، لطیفه سخی، سید حسین طباطبایی نسب، رسول فیروزی، فرزانه مقدس، راضیه مینایی، فاطمه ناصری، سیده مریم هاشمی نژاد اشرفی

▪ اعضای هیات مدیره و دبیران کمیته های علمی انجمن:

ندا حاجی وثوق، افسون حضرتی، مریم خالقی نژاد، مهرداد خرم نصر، علی شاکر، باقر شاملو، اصلی عباسی، نعمت اله فاضلی، رز فضلی، مونا کربلایی امین، مجتبی مقصودی، حمید ملک زاده، محمد منصورنژاد، رکسانا میرکاظمی، امیرهوشنگ میرکوشش، عبدالامیر نبوی، ماندانا تیشه یار